

El Grau

Lluçà

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector sud-oest del terme municipal
Emplaçament A 700 metres per pista forestal de la carretera C-154, punt quilomètric 32'400

Coordenades:

Latitud: 42.01812
Longitud: 2.02281
UTM Est (X): 419094
UTM Nord (Y): 4652250

Classificació

Número de fitxa 08109 - 22
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes Subsidiàries de Planejament de Lluçà, 2001
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad: 08108A017000040000BH
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dl., 16/02/2009 - 01:00

Descripció

El Grau està situada en un punt lleugerament elevat al nord-oest del nucli urbà de Prats de Lluçanès, a l'extrem sud-oest del terme municipal. Es tracta d'una masia de grans dimensions formada per un volum principal fruit de diverses ampliacions de planta baixa, primer pis i golfes i diversos volums adossats, entre els que hi ha cal Masover del Grau, adossat al nord de l'habitatge principal. Està bastida amb murs de maçoneria de pedra amb cantonades delimitades amb carreus treballats i coronada amb una teulada de quatre vessants d'on sobresurt, al centre, una torre de planta quadrada bastida amb murs d'obra vista, amb tres esveltes finestres d'arc de mig punt a cada façana i coronada amb una balustrada de pedra treballada. La façana principal, orientada a l'est, conté a nivell de planta baixa una ample portal d'arc rebaixat emmarcat amb pedra treballada i dues finestres d'arc de mig punt emmarcades amb pedra treballada. Al primer pis hi ha un balcó i dues finestres balconeres d'arc rebaixat emmarcades amb pedra treballada i amb arc de descàrrega de maó a sobre, una tipologia que es repeteix en tots els balcons i finestres balconeres del volum principal. A nivell de golfes hi ha dues finestres balconeres d'arc rebaixat emmarcades amb pedra treballada. A la dreta hi ha un volum adossat que correspon a cal Masover del Grau. La façana sud compta a l'extrem esquerra amb un nivell més a causa del desnivell sobre el que s'assenta la masia. En aquest nivell de soterrani hi ha un portal d'arc rebaixat i una finestra emmarcats amb maó. A nivell de planta baixa hi ha una estructura adossada que forma una terrassa a nivell de primer pis, quedant a cada costat de l'estructura dues finestres d'arc de mig punt emmarcades amb pedra treballada. A la resta de la façana hi ha vuit finestres balconeres d'igual tipologia a les de la façana principal, tres al primer pis i cinc a les golfes. La façana oest, com la sud compta amb un nivell més a causa del desnivell sobre el que s'assenta la masia. En aquest nivell de soterrani hi ha una ample contrafort adossat i dues finestres emmarcades amb maó. Per sobre s'observen dos volums diferenciats: el principal a la dreta i una torre adossada a l'esquerra. A la part dreta hi ha una finestra emmarcada amb maó a la planta baixa; un balcó i una finestra balconera al primer pis i dues finestres balconeres a les golfes, de la mateixa tipologia que les de la façana principal. A la part esquerra hi ha una torre adossada, cronològicament anterior a la última reforma del volum principal. Tant al nivell de planta baixa com al de primer pis i golfes hi ha una finestra emmarcada amb pedra bisellada, la de la planta baixa reformada amb brancals de maó i la del primer pis amb ampit motllurat. Just sota teulada, en un nivell superior, hi ha una galeria formada per tres obertures d'arc de mig punt emmarcades amb pedra treballada, tot i que actualment tapiades. La façana nord conté el volum que correspon a cal Masover adossat a la part esquerra, quedant a la resta dos volums diferenciats, un dels quals és la torre, situada a l'extrem dret. A nivell de planta baixa de la torre hi ha una espitllera emmarcada amb monòlits de pedra treballada, als nivells de primer pis i golfes hi ha una finestra emmarcada amb pedra bisellada i ampit motllurat i just sota teulada hi ha una galeria de tres obertures d'arc de mig punt emmarcades amb pedra treballada, idèntica a la de la façana oest de la torre. A la part central de la façana apareix un tram de mur bastit amb carreus treballats disposats a filades regulars que conté una finestra emmarcada amb pedra bisellada a cada un dels tres nivells, la del primer pis amb ampit motllurat. Al voltant de la masia hi ha nombroses estructures d'usos agropecuaris, la majoria de les quals reformades modernament, l'església de Sant Pere del Grau a l'est i un hort tancat a l'oest, delimitat amb murs de maçoneria de pedra i tàpia.

Observacions:

Edifici inclòs al Catàleg de masies i cases rurals (Pla Especial Urbanístic 2014).

Història

El Grau es troba documentada des de 1174 pertanyent al bisbe de Vic. Al segle XIV es troba documentada en la figura de Berenguer del Grau, canonge de Lluçà l'any 1357. També apareix en el capbreu de béns del monestir de Lluçà de l'any 1434 dins la batllia de Pinós i en els fogatges de 1497 i 1553. Durant les guerres carlines el Grau fou escenari destacat. El 5 de maig de 1874 els camps del Grau esdevingueren camp de batalla amb una participació de 12000 homes. Al terme del Grau hi morien 500 homes que foren enterrats

en una fossa comuna a l'ermita.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE LLUÇÀ (2014) *Catàleg de masies i cases rurals susceptibles de recuperació o preservació. Pla Especial Urbanístic (text refós)*. Lluçà: Ajuntament de Lluçà.

FERRER, M.A. i SURINYACH, M. (1996) *La morfologia territorial i el patrimoni històric-arquitectònic del terme de Lluçà*. Lluçà: Ajuntament de Lluçà (inèdit).

IGLÉSIES, J. (1992) *El fogatge de 1497. Estudi i transcripció*. Barcelona: Dalmau.

IGLÉSIES, J. (1981) *El fogatge de 1553. Estudi i transcripció*. Barcelona: Dalmau.

MASRAMON, R. (1990) *El Lluçanès Central. Història de la baronia de Lluçà*. Prats de Lluçanès: Ajuntament de Prats de Lluçanès.

MESTRE, P. (1995) *Els carlins a Lluçà. El temperi n° 1*. Santa Eulàlia de Puig-oriol. Desembre 1995.

PLADEVALL, A. (1997) *Santa Maria de Lluçà. Antiga canònica agustiniana*. Torelló: Impremta Sellarès.

